

Dosarul nr. 3ra-272/22
2-20008969-01-3ra-09032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

8 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Păcălău Dorian, în interesele reclamantilor Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav și Miron Iurie și a recursului depus de Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Lungu Dumitru, Cîvîrjic Igor, Cazacu Alexei și Lungu Dumitru,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Cîvîrjic Igor, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Cazacu Alexei, Lungu Dumitru și Roman Sergiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne, privind stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu cu avantaje, achitarea diferenței indexării pensiei și a indemnizației de concediere,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La data de 22 ianuarie 2020, Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Cîvîrjic Igor, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Cazacu Alexei, Lungu Dumitru și Roman Sergiu, reprezentați de avocatul Păcălău Dorian, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne, privind stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu cu avantaje, achitarea diferenței indexării pensiei și a indemnizației de concediere.

În motivarea cererii au invocat că au fost angajați ai Inspectoratului general de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne, cu dreptul de a primi pensie pe linia

Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv angajați ai Izolatorului de detenție provizorie ai Inspectoratului general de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne.

La data de 3 decembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a examinat cererile reclamanților împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la înlocuirea în drepturi și obligații procesuale conform art. 70 Codul de procedură civilă, și astfel, a constatat că persoanele date sunt pensionari ai Ministerului Afacerilor Interne cu dreptul de a beneficia de pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, împuternicirile căruia au fost transmise Casei Naționale de Asigurări Sociale, în legătură cu modificările survenite în legislație.

În perioada anilor 2016-2018, reclamanții au obținut câștig de cauză pe acțiunile intentate împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind recalcularea vechimii în muncă cu avantaje.

Reieșind din încheierea judiciară prin care instanța de judecată a admis cererile reprezentantului reclamanților, avocatul Dorian Păcălău, cu privire la înlocuirea debitorului cu succesorul în drepturi, și a înlocuit Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a adresat pârâtei cu solicitarea de a i se comunica vechimea în muncă. A mai solicitat calcularea și recalcularea vechimii cu avantaje, în conformitate cu hotărârile judiciare anexate, de la momentul eliberării, concedierii și până la momentul adresării.

În drept, a invocat prevederile art. 1 alin. (1), art. 13, art. 48, art. 50 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne.

Reclamanții au solicitat a recunoaște ca fiind ilegală lipsa răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale de efectuare a calculării (recalculării) și încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamanților a sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 12 martie 2020, reclamanții și-au concretizat pretențiile din acțiune și au solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea pentru reclamanți a pensiei conform art. 13, lit. a) a Legii nr.1544, reținând vechimea în serviciu pentru fiecare reclamant în parte, cu luarea în considerare a termenului stabilit prin hotărârile judiciare de stabilire a vechimii în muncă, cu coeficientul de 2 luni vechime în muncă pentru una lună de serviciu și achitarea diferenței indemnizației de concediere și a sumelor atribuite la ziua pensionării.

Prin încheierea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost atras proces în calitate de terț Ministerul Afacerilor Interne (f.d. 17 vol. II).

Prin hotărârea din 4 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea reclamanților a fost admisă integral.

La 19 martie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, iar prin decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărârea din 4 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și emisă o decizie nouă, prin care acțiunea reclamanților a fost respinsă.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele

cauzei, a reținut ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile, inter alia, prevederile art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ce permit recalcularea pentru majorarea pensiei pentru cel mult 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a legii respective.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a conchis privind netemeinicia acțiunii, dat fiind faptul că materialele cauzei atestă că pârâta a efectuat recalcularea pensiei reclamantilor până la adresarea acestora cu prezenta acțiune.

Cât privește achitarea indemnizației de concediere, instanța a constatat lipsa calității procesuale pasive a pârâtei, dat fiind faptul că aplicabile speței sunt dispozițiile art. 65 alin. (2) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, potrivit cărora, indemnizația unică în legătură cu pensionarea este achitată de către angajator, și nu de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În consecință, instanța de apel a concluzionat privind întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru respingerea integrală a pretențiilor reclamantilor și, astfel, a casat hotărârea contestată.

La 11 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Păcălău Dorian, acționând în interesele reclamantilor Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav și Miron Iurie a declarat recurs împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 205, vol. II).

La 21 februarie 2022, a fost înregistrată cererea de recurs depusă și semnată de Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Lungu Dumitru, Civirjic Igor, Cazacu Alexei și Lungu Dumitru, pentru aceleași temeuri de fapt și de drept.

În susținerea recursului, recurenții au invocat că practica Colegiilor civile și contencios administrativ ale Curții Supreme de Justiție și Colegiilor contenciosului administrativ ale Curții de Apel Chișinău este una constantă în sensul admitterii integrale a acțiunilor privind recalcularea cuantumului pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la recalculare și achitare din data obținerii dreptului la pensie.

În acest context, opinează recurenții că practica judiciară uniformă care a fost conturată pe cauze similare cu cea dedusă judecății este aptă să confere intimaților certitudine juridică și securitate în raporturile juridice sub auspiciile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și speranța legitimă ca în situații asemănătoare atitudinea și tratamentul autorităților publice să fie identică, iar o conduită contrară ar constitui o discriminare inadmisibilă. Prin urmare, elementele pe care se bazează principiul securității juridice sunt certitudinea și predictibilitatea dreptului. Acestea sunt necesare pentru a menține încrederea legitimă a cetățenilor în activitatea instanțelor. Jurisprudența clară a instanțelor în sensul confirmării pentru alte persoane aflate în situație similară cu cea a

reclamanților a unui drept prevăzut de legislația națională constituie o speranță legitimă (cauza Weissman contra României, 2006).

Recurenții au solicitat admiterea recursurilor, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie menținută hotărârea din 4 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 noiembrie 2021, fiind notificată recurenților în perioada 31 ianuarie 2022-4 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar (f.d. 193-204, vol. II). Astfel, cererile de recurs depuse la 14 februarie 2022 și 21 februarie 2022 sunt în termen.

La 10 martie 2022, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă.

Examinând temeiurile invocate de recurenți, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și

material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Nu poate fi reținut, drept temei de admisibilitate, nici argumentul recurențelor invocat în susținerea recursului privind practica Colegiilor civile și contencios administrativ ale Curții Supreme de Justiție și Colegiilor contenciosului administrativ ale Curții de Apel Chișinău ca fiind una constantă în sensul admitterii integrale a acțiunilor privind recalcularea cuantumului pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la recalculare și achitare din data obținerii dreptului la pensie, deoarece cauza dedusă judecății este diferită sub aspectul obiectului litigiului.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de avocatul Păcălău Dorian, în interesele reclamanților Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav și Miron Iurie și de către Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Lungu Dumitru, Civirjic Igor, Cazacu Alexei și Lungu Dumitru.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Păcălău Dorian, în interesele reclamanților Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav și Miron Iurie și recursul depus de Toderașcu Mihail, Josan Gheorghe, Maticiuc Sergiu, Bezer Vasile, Movilă Iurie, Prituleac Veaceslav, Miron Iurie, Lungu Dumitru, Civirjic Igor, Cazacu Alexei și Lungu Dumitru se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu